

آیین نامه اجرایی اعتبار خرید کتاب (بن) اهل قلم

خانه کتاب و ادبیات ایران

اردیبهشت ماه 1401

مقدمه:

یکی از اهداف موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران حمایت از پدیدآورندگان حوزه کتاب است. برای دستیابی به این هدف، طرح پرداخت اعتبار خرید کتاب (بن) به پدیدآورندگان کتاب، به عنوان یکی از راهکارها در آیین‌نامه حاضر تعریف شده است. اجرای خدمات این آیین‌نامه، منوط به تسهیلاتی است که معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای اهل قلم اختصاص دهد.

اختصاص اعتبار خرید کتاب (بن) به اهل قلم براساس کیفیت و تعداد آثار ایشان در حوزه نشر، قرار گرفتن در تعریف اهل قلم (نویسنده، مترجم، مصحح متون کهن)، پیشینه و فعالیت مؤثر فرهنگی و ادبی و کسب جوایز و افتخارات ملی و استانی در حوزه کتاب است. حداقل و حداکثر اعتبار، براساس نظر کارگروه مربوطه در موسسه است.

الف) مفاهیم و تعاریف:

اهل قلم پدیدآور، احیاءکننده و انتقال‌دهنده یک محتوا (تألیف، ترجمه و احیاء متون) است که در کالبد کتاب ارائه می‌شود؛ بنابر این تعریف، اهل قلم شامل **نویسنده، مترجم و مصحح متون کهن** است.

تبصره 1: منظور از **تألیف**، پدیدآوردن اثری است که محصول خلاقیت ذهن و هنر نویسنده یا نتیجه تحقیق و ابتکار او باشد و اقتباس از کار دیگران محسوب نشود. **ترجمه**، برگردان درست و دقیق کتاب از زبان‌های دیگر به فارسی یا از فارسی به زبان‌های دیگر است. **تصحیح**، به معنای بازخوانی، بازنویسی و آماده‌سازی یک متن براساس نسخ معتبر و ارائه نزدیک‌ترین متن به نوشته مؤلف است.

تبصره 2: مراد از اهل قلم در این آیین‌نامه افراد برخوردار از حسن شهرت در جامعه علمی - پژوهشی و نشر کشور هستند.

ب) شرایط عمومی مشمولان طرح:

- 1) پدیدآور باید در سامانه اهل قلم (ahleghalam.ir) ثبت‌نام کرده باشد و ثبت‌نام ایشان در سامانه اهل قلم تایید شده باشد.
- 2) تنها کتاب‌هایی که در سامانه خانه کتاب و ادبیات ایران (براساس اعلام وصول کتاب) ثبت شده باشد، امکان محاسبه و اعطای امتیازات مربوطه در این طرح را خواهند داشت.
- 3) چنانچه آثار پدیدآورندگان (تألیف، ترجمه، تصحیح) کتاب‌سازی تشخیص داده شود، از چرخه دریافت اعتبار خرید کتاب (بن) خارج خواهد شد؛ تایید محتوایی و علمی آثار به عهده صنوف و انجمن‌های علمی و بخش دبیرخانه علمی مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران است.
- 4) پدیدآور باید یکی از نقش‌های نویسنده، شاعر، مترجم، مصحح، محقق، ویراستار و تصویرگر را در کتاب داشته و در شناسنامه کتاب ثبت شده باشد.

5) کتاب‌هایی که چند نویسنده دارد (مانند دایره‌المعارف‌ها) بایستی نام فرد در کنار نام همه نویسندگان در شناسنامه ثبت شده باشد.

6) میزان اعتبار خرید کتاب (بن) گروه‌های تعیین شده در این آیین‌نامه براساس مجموع اعتبار اختصاص داده شده از سوی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به تشخیص کارگروه است.

ج) شرایط اختصاصی مضمون طرح:

سطح 1) برگزیدگان جشنواره‌های ملی حوزه کتاب (کتاب سال ج.ا.ا، جایزه جهانی کتاب سال، جشنواره فارابی، جشنواره خوارزمی، جشنواره رازی، جایزه جلال‌آل‌احمد و جایزه کتاب شعر فجر).

سطح 2) مفاخر ملی (با معرفی فرهنگستان‌های چهارگانه جمهوری اسلامی ایران و انجمن‌های علمی مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری و صنوف اهل قلم با ذکر شاخص‌های انتخاب)، که در دنیای کتاب حسن شهرت دارند و سالیان متمادی (بیش از 15 سال) دارای آثار شایسته با تنوع موضوع و تداوم فعالیت در حوزه‌های مختلف برای ارتقاء سطح آگاهی جامعه در عرصه‌های گوناگون دانش هستند؛ نخبگان و خبرگان دارای مدرک درجه 1 فرهنگی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، برندگان نشان‌های دولتی جمهوری اسلامی ایران.

سطح 3) برگزیدگان کتاب فصل، برگزیدگان جایزه پروین اعتصامی، شایستگان تقدیر جشنواره‌های ملی حوزه کتاب (کتاب سال ج.ا.ا، جایزه جهانی کتاب سال، جشنواره فارابی، جشنواره خوارزمی، جشنواره رازی، جایزه جلال‌آل‌احمد و جایزه کتاب شعر فجر)، مدال‌آوران المپیادهای جهانی دانش‌آموزی، خبرگان دارای مدرک درجه 2 فرهنگی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

سطح 4) منتخبان جایزه کتاب سال استان، منتخبان کتاب سال پاسداران اهل قلم، منتخبان دو سالانه آثار برتر پژوهشی دفاع مقدس و مقاومت جایزه سردار شهید حاج قاسم سلیمانی، شایستگان تقدیر کتاب فصل، شایستگان تقدیر جایزه پروین اعتصامی، منتخبان کتاب سال دانشجویی ج.ا.ا، منتخبان کتاب سال حوزه، منتخبان جایزه ملی کتاب سال جوانان ایران، منتخبان جشنواره دانش و پژوهش امام علی (ع)، نخبگان و خبرگان دارای مدرک درجه 3 تا 5 فرهنگی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

سطح 5) پدیدآوران کتاب با نقش‌های ذیل:

- پدیدآور کتاب با نقش نویسنده، شاعر، محقق و مصحح در زمینه بزرگسال با حداقل 5 عنوان،
- پدیدآور کتاب با نقش نویسنده، شاعر، محقق و مصحح در زمینه کودک و نوجوان با حداقل 10 عنوان،
- پدیدآور کتاب با نقش مترجم در زمینه بزرگسال با حداقل 7 عنوان،
- پدیدآور کتاب با نقش مترجم در زمینه کودک و نوجوان با حداقل 13 عنوان،
- پدیدآور کتاب با نقش ویراستار و تصویرگر (عکاس، گرافیست، نقاش و کاریکاتوریست) با حداقل 10 عنوان.

تبصره 3: به استثناء سطوح 1 و 2 و 3 و 4 که بازه زمانی ندارد، معیار سطح 5 دارا بودن کتاب ثبت شده چاپ اول در 10 سال اخیر در سامانه اهل قلم (ahleghalam.ir) خانه کتاب و ادبیات ایران است.

تبصره 4: آثار ترکیبی پدیدآورندگان (نویسنده، شاعر، محقق، مصحح و مترجم) در زمینه بزرگسال و کودک و نوجوان در صورت کسب امتیاز مربوطه مشمول این طرح هستند.

د) پدیدآورندگانی که مشمول طرح نمی‌شوند:

- پدیدآورندگانی که نقش‌های تذهیب‌کننده، هیات مشاوران، فیلمنامه‌نویس، نمایشنامه‌نویس، طراح، یادداشت‌های اول کتاب، حواشی، مقدمه، گردآوری و تهیه‌کننده دارند.
- نویسندگان کتاب‌های آموزشی، شورای علمی یا شورای برنامه‌ریزی که به صورت مجموعه‌ای از نویسندگان یک کتاب را تولید و منتشر می‌کنند.
- پدیدآورندگانی که آثار آنها در زمینه کتاب‌های درسی، درسی دانشگاهی، کمک درسی و آموزشی مقاطع مختلف تحصیلی، راهنمای درسی، مجموعه تست یا آزمون از مقطع دبستان تا دکترا است.
- کتابهایی که تجدید چاپ شده‌اند.